

כיצד מחזנכין

עלון מס' 139

פרשת בלק תשפ"ו

לראות רק את הטוב!

לא הבית אנו בנעקב ולא ראה עמל בישאל (כג, כא)

כתב הרה"ק מראדומסק בספרו תפארת שלמה (אבות א ו) וזה לשונו:

"כמו שידענו זה מבחי' אדומ"ו הצדיק האלקי ר' פישלי מסטריקוב זי"ע, שמעולם לא היה יכול להאמין ששום אחד מישראל יחטא ויעבור איזה עבירה, וכל מה שהגידו לו, הכל היה מכזב, כי לא

כיצד מעמידים תלמידים?

בלעם בן בעור (כב, ה)

אלקים תורידם לבאר שחת, אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם, ואני אבטח בך (אבות ה יט).

אמנם אצל אברהם אבינו מצאנו שהיה מגייר אנשים ומקרבת תחת כנפי השכינה, אכן היו לו תלמידים. אבל בלעם - וכי היה לו בית מדרש משלו להעמדת תלמידים?

אבל התשובה היא שלא צריך לזה בית מדרש. סובביו ראו אותו והושפעו ממנו. זה כבר מספיק די והותר...

כל מי שיש בידו שלשה דברים הללו, מתלמידיו של אברהם אבינו. ושלשה דברים אחרים, מתלמידיו של בלעם הרשע. עין טובה, ורוח נמוכה, ונפש שפלה, מתלמידיו של אברהם אבינו. עין רעה, ורוח גבוהה, ונפש רחבה, מתלמידיו של בלעם הרשע. מה בין תלמידיו של אברהם אבינו לתלמידיו של בלעם הרשע. תלמידיו של אברהם אבינו, אוכלין בעולם הזה ונוחלין בעולם הבא, שגאמר (משלי ח) להנחיל אהבי יש, ואצרתיהם אמלא. אבל תלמידיו של בלעם הרשע יורשיו גיהנם ויורדיו לבאר שחת, שגאמר (תהלים נה) ואתה

תוך כדי שיחתו עם הבחור, הבחין כי באחת מפינות הישיבה, עומדת קבוצת בחורים, הקוראים יחדיו קריאת שמע שעל המטה, כולם חגורי אבנט וכל תיבה נשמעת מפיהם כמונים מעות, ובהתעוררות נפלאה ביותר, עד כי נדמה שבתפלת נעילה הם עומדים.

שאל האורח את הבחור מה זה ועל מה זה? מי המה קוראי שמע כבעילת יום הכפורים?

ענה לו הבחור זו היא קבוצה של רבי שמעון'לע, וכך בכל לילה הם מתקבצים וקוראים קריאת שמע שעל המטה בקול רם ונישא, כפי שהושפעו מרבים ומאורם המשגיח רבי שמעון'לע.

רבי יהודה'לע התבונן ב'קריאת שמע' זו של הבחורים, יצא את בנין הישיבה וחזר למקום מסילת הברזל, נסע חזרה לעירו בלי לראות כלל את רבי שמעון'לע.

כאשר שמע גדולתו של הרה"ק רבי שמעון'לע מזעליחוב זצ"ל, הגיע אל אזני הרה"ק רבי יהודה'לע מדז'יקוב זצ"ל, השתוקק מאוד להכירו מקרוב, ולכן החליט לנסוע דרך רחוקה מקלויזנבורג לעיר לובלין, כדי לתהות על קנקנו.

עלה הרה"ק מדז'יקוב לרכבת, וישם פעמיו לובלינה. ע"פ החשבון הוצרך המסע להסתיים בשעות הצהריים, ברם מחמת איזו תקלה, התארכה הנסיעה בכמה שעות, והגיעו ללובלין בשעה מאוחרת בלילה.

מיד פנה לעבר 'ישיבת חכמי לובלין', בה השפיע הגאון רבי שמעון'לה את אוצרותיו הרוחניים.

בהיכנסו להיכל הישיבה פגש באחד הבחורים ושאלהו מי הוא רבי שמעון'לע ששמו הולך לפניו, האפשר לראותו עתה? ענהו הבחור כי ר' שמעון'לע כבר יצא מהישיבה לביתו, ורק למחרת בבוקר ישוב לכאן.

במשקפיים? הלא באתי לראות מה הוא פועל לכבוד הקב"ה בעולמו, וכיון שראיתי כיצד תלמידיו קוראים שמע שעל המטה בלילה פשוט באמצע השנה, כבר ראיתי כל מה שרציתי לראות..."

(מפי באי ביתו, מתוך 'דברים של טעם')

כאשר סיפר זאת לבני ביתו, המה שמעו כן תמהו, ושאלוהו, הלא טלטל עצמו שעות ארוכות בנסיעה ללובלין, ולמה לא המתין כדי לראות את רבי שמעון'לע?

ענה רבי יהודה'לע בשנינות לשונו (בשפת דז'יקוב...): "האם נסעת כדי לראות איזה סוג כובע הוא חובש לראשו, או אם משתמש

הנהג שלמד תורה [מתוך 'קול ברמה']

נאמנה, והסיע אותם מב"ב לחיפה וחזרה. אך ראה זה פלא, הוא לא הגיע לאבי לדרוש תשלום. אבי התקשר אליו ושאל: "מדוע אינך בא..."?

אך מר בריק משיב לו: "על נסיעה כזו אינני מוכן לקחת כסף...". כשאבי שאל אותו למה, אמר הנהג: "די לי שזכיתי להסיע אדם גדול כזה, אינני מוכן לקחת תמורה על כך!" "אבא לא הירפה ממנו", סיפר הקשיש, "ואמר לו שהוא מצידו מחוייב לשלם עד הפרטה האחרונה. אבל הנהג התעקש וסירב לקבל. ברם, גם אבא התעקש. הרהר הנהג כמה דקות. ולבסוף אמר: 'במשך כל הנסיעה שמעתי שהנוסעים הנכבדים מדברים אך ורק בדברי תורה, ולא העלו בשיחתם שום דבר מענייני העולם הזה. הבנתי מכך שהתורה היא דבר חשוב. ולכן אם ברצונך לשלם לי, תלמד איתי פעם בשבוע, מחצית השעה, והיה זה שכרי. אבא הסכים לכך בשמחה רבה. הם קבעו ללמוד מדי שבוע, וכמובן שהיה זה ללא תשלום. הנהג נהנה מאוד מהלימוד, ולאחר זמן ביקש מאבי שיוסיף לו עוד מחצית השעה. כמובן שאבא הסכים. מר בריק החל להתקרב לתורה ולמצוות. עשה צעדים ראשונים בשמירת כשרות ושבת, עד שנעשה בעל תשובה גמור!"

ממשיך הקשיש ומספר: "יכול אני להעיד שכל בניו ונכדיו של הנהג ההוא יצאו בני תורה יראים ושלמים, הנזהרים בקלה כבחמורה!" וכל זה אירע כתוצאה ממפגש חד-פעמי שהיה לו עם החזו"א והגר"ח גריינימן...

הגר"ש יפרח, ראש ישיבת 'שערי תשובה וחיים', מביא בספרו 'מנחת שלום' שאחד מבני הגר"ח גריינימן זצ"ל סיפר לו, שבהיותו פעם בבית הכנסת 'הליגמן', ניגש אליו יהודי שהגיע לגבורות, ושאל אם הוא בנו של הגר"ח גריינימן. כשהשיב בחיוב, אמר לו הקשיש שהוא רוצה לספר לו מעשה הנוגע במקצת לאביו זצ"ל. וכך היה המעשה:

"שם המשפחה שלי, היינמן, אבי המנוח ייסד תלמוד תורה בחיפה. בהגיעי לגיל בר-מצוה נסע אבא לבני ברק כדי להזמין את מרן ה'חזון איש' זצ"ל לסעודת המצוה שנערכה לי. כדי לחזק את ידי אבי שהקים ת"ת בעיר חיפה, שתושביה היו רחוקים בזמנו משמירת מצוות, הסכים החזו"א להגיע לאירוע.

בתקופה ההיא נחשבה נסיעה כזו לטרחה רבה, עד שאפילו נהגי מוניות סירבו לבצעה למרות התשלום הגבוה שקיבלו. אבא ז"ל השיג נהג שייאות להביא את החזו"א לחיפה. לאחר מאמצים איתר נהג בשם 'בריק' שהסכים לנסוע מחיפה לבני ברק הלך ושוב. כיון שהוא לא היה דתי, התנה עמו אבי שלא יגיע במכנסיים קצרים, ושיחבוש כיפה על ראשו. הוא אף הוסיף ואמר לו: "אם אין לך בגדים מתאימים, אני אקנה לך בגדים מכובדים וכיפה."

הנהג אכן הופיע לנסיעה בצורה מכובדת, וכשהגיע לבית החזו"א בבני ברק, היו שם, מלבד החזו"א, גם הגר"ח גריינימן שהצטרף עמו לנסיעה, וגם הגר"ז רוטברג זצ"ל [ראש ישיבת 'בית מאיר'] שהוצרך אף הוא לנסוע לחיפה מסיבותיו הוא. הנהג עשה מלאכתו

הניגון הזה, הגישמאק המיוחד שבה את ליבי

הגדול מרן הגאון רבי שמואל רוזובסקי זצוק"ל, ראש ישיבת פוניבז', ומיד בתום הסעודה היה מתיישב עם סטנדר וגמרא במרפסת, ולומד בניגון ובלהט, עם כל הנעימות של רבי שמואל, כשכל מילה בגמרא נחתכת, וכל משפט מוסבר באידיש עסיסית, והמנגינה, המנגינה הכי ערבה בעולם היה ניגונו של רבי שמואל בעת לימודו...

הניגון הזה, הגישמאק המיוחד שבה את ליבי. לא חיפשתי כלום. הסכמתי לחיות על פחות מלחם צר ומים לחץ [!!!] רציתי בעל שישב וילמד ככה, כמו רבי שמואל, שלא יהיה לו בעולמו אלא את הגמרא!

סיפר הרב אליעזר דוד אפשטיין שליט"א, מראשי ישיבת 'תורה בתפארתה', וחתנו של מרן שר התורה רבי חיים קניבסקי זצוק"ל: אמו הישישה, שה' ישלח לה רפואה שלימה, בשבת האחרונה פתחה את עיניה והחלה לספר בדמעות, שבעלה היה אברך שישב ולמד בהתמדה רבה. היא הוסיפה ואמרה, בזמנינו כשהקמנו את ביתנו לא היה כמעט מושג שנקרא "אברך". אנשים הלכו לעבוד, הייתה תקופת צנע, וגם אלו שלמדו השתדלו למצוא משרה כדי להתפרנס, אבל אני רציתי שבעלי יהיה אברך שרק ישב וילמד. ומדוע?

דרגו בשכונת אחווה, כשחלון הבית היה מול חלון ביתו של רבי צבי פסח פראנק, רבה של ירושלים. בשבתות היה מגיע אליו חתנו

אשמח לשמוע רעיונות והצעות ייעול - הכל יתקבל בברכה.

ישראל חיים בלומנטל

לתרומות / הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com